

01 ΠΟΛΙΤΙΚΗ

Διαψεύσεις και φαντασιώσεις

Πώς διαμορφώνεται και τι δείχνει το πολιτικό σκηνικό

■ ΤΟΥ ΡΟΥΝΤΙ ΡΙΝΑΛΝΤΙ

Δυο μήνες μετά την αλλαγή κυβέρνησης, έχουμε να διαπιστώσουμε ορισμένα πράγματα. Καταρχάς, κανείς δεν ασχολείται με το γεγονός της μεγάλης αποχής που εκφράστηκε. Δεν δίνεται σημασία στην απόσταση που παίρνει πολύ μεγάλο τμήμα της κοινωνίας από την πολιτική διαδικασία. Εξηγείται αυτό, γιατί όλοι κάπως βολεύτηκαν στη νέα ισορροπία. Αυτοδυναμία η Ν.Δ., αρκετά μεγάλο ποσοστό ο ΣΥΡΙΖΑ, αύξηση το ΚΙΝΑΔ, πενταράκι το ΚΚΕ, μέσα Βαρουφάκης και Βελόπουλος, και εκπαράθυρωση της Χ.Α. Το χάσμα που διευρύνεται ανάμεσα σε κοινωνία και πολιτικό σύστημα, παρά την υποχώρηση των στοιχείων εκρηκτικότητας και θυμού, λειτουργεί μοριακά. Θα το βρουν μπροστά τους όσοι το «ξέχασαν» τόσο γρήγορα. Το σκηνικό δείχνει τώρα να είναι σε ισορροπία, χωρίς όμως κάποια λαϊκή στήριξη ή ενθουσιασμό, χωρίς πνοή. Ο διπολισμός που στήνεται, στηρίζεται περισσότερο στην κούραση και την απογοήτευση του κόσμου, και βεβαίως στην παθητικοποίηση από την έλλειψη εναλλακτικής.

Στον ΣΥΡΙΖΑ, αλλά και στη Ν.Δ., δεν μετράνε πόσα γκολ τρώνε αλλά αν βάζουν. «Φάγαμε 3 σήμερα, θα βάλουμε 2 αύριο και βλέπουμε». Όποιος έχει την κυβερνητική εξουσία, μοιράζει χαρτιά και δουλειές, έχει την πρωτοβουλία των κινήσεων. Μπορεί π.χ. να σφυρίζε τα πέναλτι ή να ορίζει τους διαιτητές... Παρ' όλα αυτά, λειτουργεί η πολιτική, υπάρχει χώρος για αυτήν.

Ακροδεξιά διάψευση

Η Ν.Δ. υπό τον Μητσοτάκη κατηγορούνταν από τον ΣΥΡΙΖΑ διαρκώς ότι θα εφαρμόσει μια ακροδεξιά νεοφιλελεύθερη πολιτική. Γι αυτό και ο χώρος του ΣΥΡΙΖΑ βρέθηκε σε αμηχανία όταν είδε πως ο Μητσοτάκης έστησε μεν ένα αμιγώς νεοφιλελεύθερο στρατηγείο, αλλά πολιτεύτηκε με κεντροδεξιά κι όχι ακροδεξιά πολιτική. Έτσι, βρέθηκε τις πρώτες μέρες της νέας διακυβέρνησης να ψηφίζει μαζί με τη Ν.Δ. τη μείωση του ΕΝΦΙΑ, ή τώρα να βλέπει να παραπέμπεται μόνο ο Παπαγγελόπουλος, και όχι κι ο Τσίπρας.

Έχοντας την πρωτοβουλία των κινήσεων, ο Μητσοτάκης επιλέγει μια πολιτική που κατά την άποψή του θα αυξήσει τις δυνατότητες να αντιμετωπίσει όσα έρχονται. Με τις φοροελαφρύνσεις, χαϊδεύει τα αυτιά μιας κρίσιμης μάζας μικρομεσαίων, ενώ ανοίγει τις στρόφιγγες για το μεγάλο κεφάλαιο και τις επενδύσεις. Εμφανίζει μια στιγμιαία αισιοδοξία κι ένα σχέδιο «νοικοκυροσύνης» σε θέματα που «πιάνουν»

Ποια είναι η μεγάλη φαντασίωση του πολιτικού προσωπικού; Ότι είναι αναντικατάστατο και μακράς διάρκειας. Δεν βλέπουν καθαρά πως μια τάση διεθνώς είναι η υποβάθμιση των πολιτικών και της πολιτικής. Δεν βλέπουν πως οι επικυρίαρχοι τούς αντιμετωπίζουν ως πολιτικούς μιας χρήσης, ιδιαίτερα σε χώρες όπως η Ελλάδα

σε μεγάλο κομμάτι της κοινωνίας (άσυλο, Εξάρχεια, αστυνόμευση). Στο πόστο αυτό έχει βάλει έναν πρώην πασόκο με περγαμηνές, τον Χρυσοχοϊδη. Στον Γεωργιάδη, από την άλλη, έδωσε το Ανάπτυξης για να προωθεί επενδύσεις και ιδιωτικοποιήσεις. Έτσι, ακυρώνει κάπως τον ακροδεξιό λόγο. Στο θέμα της Novartis, επιλέγει να παραπέμψει μόνο τον Παπαγγελόπουλο, κι όχι και τον Τσίπρα. Η δήλωση «Τους πρωθυπουργούς τους κρίνει η κάλπη», κλείνει αυτό το ζήτημα. Αλλά ταυτόχρονα, έρχεται σε αντίθεση με τη σκληρή γραμμή Σαμαρά. Ο Μητσοτάκης σταθμίζει ότι μια παραπομπή Τσίπρα θα σήμαινε περιθώρια γρήγορης συσπείρωσης του ΣΥΡΙΖΑ και δημιουργία έντονα πολωτικού κλίματος. Αυτό, ξέρει ότι μάλλον θα έβαζε ισχυρά εμπόδια στις κινήσεις που έχει στο μυαλό του για μετά.

Γιατί αληθεύει ότι η Ν.Δ. έχει τρεις πτέρυγες: Τη μητσοτακική, που δυναμώνει, την караμανλική, που αυτοθεωρείται η ψυχή της δεξιάς παράταξης, και τη σαμαρική. Ο Μητσοτάκης δυνάμωσε στηριζόμενος στη σαμαρική πτέρυγα, αλλά τώρα επιλέγει μια κεντροδεξιά γραμμή. Ο Παπαγγελόπουλος είναι ένα «τυράκι». Να ικανοποιηθούν κάπως οι οπαδοί της Ν.Δ. που κατέχονται από ρεβανσισμό και αυτός να κατασιγάσει. Να πάρει κάποιες αποστάσεις από τη σαμαρική πλευρά, αλλά να βρει και γέφυρες με την караμανλική, αφού ο Παπαγγελόπουλος μάλλον θα πέσει στα μαλακά. Όλα αυτά γιατί δεν θέλει απόφαση του ΣΥΡΙΖΑ μέσω ακραίας πόλωσης, ειδικά όταν έχει και την εκλογή Προέδρου

της Δημοκρατίας σε λίγους μήνες. Ο Σαμαράς δεν μπαίνει εύκολα στη γωνία, το ακροδεξιό κενό υπάρχει και θα αυξάνεται (καπηλεία σε εθνικά, προσφυγικό). Έτσι, θέλει να εκμεταλλευτεί τον ούριο άνεμο που έχει τώρα, και την εικόνα που έχει καλλιεργήσει. Μετά, να προχωρήσει χωρίς μεγάλες τριβές σε αναπτυξιακό νόμο, αλλαγή Συντάγματος, εκλογικό νόμο κ.λπ. Τα μεγάλα προβλήματα για τον Μητσοτάκη, θα παρουσιαστούν στα γεωπολιτικά ζητήματα. Το επιτελείο της Ν.Δ. τρόμαξε με το προσφυγικό. Το μπαλώνει όπως-όπως, δημιουργώντας κι άλλα hotspots σε όλη τη χώρα. Θα συναντήσει Τραμπ και Ερντογάν στον ΟΗΕ, θα «τα ακούσει» και θα δει πως θα παρουσιαστούν οι προς υιοθέτηση «λύσεις». Θα χρειαστεί να παίξει κι άλλο ρόλο ο Σημίτης ως υπερ-λαγός του πολιτικού συστήματος;

ΣΥΡΙΖΑ και αντιδεξιά πολιτική

Συριζαίοι και Τσίπρας δεν μπορούν να χωνέψουν ότι είχαν υποτιμήσει τον Μητσοτάκη. Μάλιστα τον θεωρούσαν βασικό τους ατού, γιατί θα τρόμαζε τον κόσμο και θα έκανε συνεχώς γκάφες. Η αλαζονεία τούς είχε πάρει τα μυαλά. Οι 10 μονάδες των ευρωεκλογών κι ο εξαναγκασμός σε πρόωρες για να χάσουν, διασκεδάστηκαν με το 32%, πραγματικά υψηλό ποσοστό που κατήγαγε ο ΣΥΡΙΖΑ με πρωταγωνιστή τον Τσίπρα.

Την καλοκαιρινή χαλάρωση, το ξάφνισμα από τις κινήσεις Μητσοτάκη, και την αμηχανία, προσπάθησε να αντιμετωπίσει η ομιλία Τσίπρα στη ΔΕΘ, μπροστά σε δικό

του ακροατήριο. Ο χώρος του δεν έχει αναδιοργανωθεί, βρίσκεται σε άμυνα, και πρέπει να γίνουν αλλαγές σε πολλά επίπεδα. Οι στόχοι που έβαλε ο Τσίπρας για πλήρη «κεντροαριστεροποίηση» και υπέρβαση του ΣΥΡΙΖΑ από έναν φορέα κατά τα ευρωπαϊκά σοσιαλιστικά πρότυπα, βρίσκει ορισμένες αντιστάσεις από τους 53 και άλλους κομματικούς προύχοντες. Το «ψηφιακό κόμμα» που διαφήμιζε, συναντά επίσης αντιρρήσεις. Βέβαια, Ραγκούσης και Ξενογιαννακοπούλου εντείνουν την παρουσία τους. Στον νέο φορέα θα έχουν αυξημένες αρμοδιότητες. Ο Τσίπρας δεν φαίνεται να βιάζεται. Χρειάζεται χρόνο για να ισορροπήσει τάσεις και διεργασίες και να διαχειριστεί τις νέες καταστάσεις. Λογαριάζει ο χρόνος να δουλέψει υπέρ του. Το σχήμα «δεξιά-αντιδεξιά» τον βολεύει πολύ. Θα ηγηθεί ενός «αντιδεξιού μετώπου», και στην πορεία θα ενσωματώνει στα πλαίσιά του στιδήποτε κινείται και αφήνεται να εκπροσωπείται από τον Τσίπρα ή τον θεωρεί «καλύτερο από τον Κούλη». Υπάρχουν τέτοιες καταστάσεις στην ελληνική κοινωνία; Μα βέβαια, και καλύπτουν έναν ευρύτατο χώρο. Ξεκινά από τον αντιεξουσιαστικό και φτάνει στον κλασικό κεντρώο χώρο, περνώντας μέσα από όλα τα μικρά χωράφια της υπαρκτής αριστεράς. Για παράδειγμα, τι ψήφισε στις πρόσφατες εκλογές το 2,8% που είχε το 2015 η ΔΑΕ; Κατά βάση ΣΥΡΙΖΑ, κι ένα τμήμα ΜέΡΑ25. Αυτά τα γνωρίζει ο Τσίπρας. Η «κομματική κουζίνα» όπως την αποκαλεί, δεν τον απασχολεί καθόλου. Τώρα, αν χρειαστεί να χρυσωθούν ή να απομακρυνθούν οι 53, είναι θέμα χειρισμών κι όχι σοβαρό πολιτικό ζήτημα. Ο Βαρουφάκης είναι ένα ζήτημα. Γιατί παίζει στο star system, είναι ξύπνιος, έχει άκρες στο εξωτερικό, είναι υπέρ της παγκοσμιοποίησης, και απευθύνεται στο ίδιο κοινό.

Η φαντασίωση

Ποια είναι η μεγάλη φαντασίωση του πολιτικού προσωπικού; Ότι είναι αναντικατάστατο και μακράς διάρκειας. Δεν βλέπουν καθαρά πως μια τάση διεθνώς είναι η υποβάθμιση των πολιτικών και της πολιτικής. Δεν βλέπουν πως οι επικυρίαρχοι τούς αντιμετωπίζουν ως πολιτικούς μιας χρήσης, ιδιαίτερα σε χώρες όπως η Ελλάδα. Η ματαιοδοξία τούς εμποδίζει να το δουν. Κι όχι μόνο. Τους εμποδίζει να δουν ότι είναι γυμνοί από μεγάλες ιδέες, οράματα, αρχές, σχέδια. Στην επαρχία της Ελλάδας, όμως, αν είσαι «πολιτικός», μετέχεις στις εκλογές και τυπώνεις κάρτες, τότε είσαι κάποιος με σημασία... Ας ζήσουν όλοι τον μύθο τους. Το ζήτημα είναι που βαδίζει η χώρα και η κοινωνία.